

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 3C/201/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813204899
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2014:8813204899.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanému: E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. Č.. XXX, XXX XX E., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana HOOS, Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokát so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 517,78 eur s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 424,30 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 ročne zo sumy 424,30 eur od 08.03.2013 do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach po 20 eur, ktoré splátky sú splatné vždy do 25 dňa toho ktorého mesiaca na adrese žalobcu, a to všetko pod následkami straty výhody splátok, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, až do zaplatenia.

V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu z a m i e t a .

O trovách konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 14.05.2013 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 517,75 eur, ročný úrok z omeškania 8,75% zo sumy 517,78 eur od 08.03.2013 do zaplatenia a náhrady trov konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 07.03.2013 medzi postupcom Consumer Finance Holding, a.s. a žalobcom EOS KSI Slovensko, a.s., postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanej. Ďalej uviedol, že pôvodný veriteľ a žalovaná uzatvorili dňa 05.11.2008 Zmluvu o pôžičke č. 11283956, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanej celkovú sumu pôžičky 734,58 eur (22.130,- Sk) na zakúpenie tovaru uvedeného v zmluve. Podľa zmluvy o pôžičke mala žalovaná splácať pôžičku v 48 mesačných splátkach v sume 19,58 eur (734,58,- Sk). Ku dňu podania žaloby uhradila sumu 0,00 eur. Keďže si žalovaná svoj záväzok zo zmluvy neplnila riadne a včas, žalobca si v tomto konaní uplatňuje zákonný úrok z omeškania počnúc dňom 08.03.2011, t. j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky. Žalovaná ku dňu podania žaloby uhradila 0,00 eur.

Žalovaná žiadala zaplatiť dlh na splátky po 20 eur mesačne.

Vedľajší účastník oznámil vstup do konania 27.06.2013 na ochranu a podporu práv žalovanej, vzniesol námietku premlčania a námietky voči neprijateľným zmluvným podmienkam a nekalým obchodným praktikám.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami, a to Zmluvou o pôžičke zo dňa 05.11.2008, Podmienkami k Zmluve o pôžičke, Všeobecnými obchodnými podmienkami, Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 07.03.2013 medzi Consumer Finance Holding, a.s. a žalobcom, Odovzdávacím a preberacím protokolom č. 1, Prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa

07.03.2013, Pokusom o zmier zo dňa 05.04.2013. Ďalej vykonal súd dokazovanie oboznámením sa s písomnými podaniami - oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka konania, jeho vyjadrenie spolu s vyčíslením trov právneho zastúpenia, vyjadrenie žalobcu k podaniu vedľajšieho účastníka, prehľad splátok a úhrad, predžalobná upomienka, vyjadrenie žalobcu na výzvu súdu a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

Postupca Consumer Finance Holding, a.s., ako veriteľ a žalovaná ako dlžník, uzavreli dňa 05.11.2008 Zmluvu o pôžičke č. 11283956, na základe ktorej poskytol pôvodný veriteľ za účelom kúpy tovaru (Plazma TV Samsung) pôžičku v sume 734,58 eur (22.130,- Sk), ktorú sa zaviazala žalovaná splácať v mesačných splátkach vo výške 19,58 eur (734,58,- Sk), v počte splátok 48 mesiacov. Akontácia činila sumu 19,58 eur. Celková suma pôžičky bola vyčíslená sumou 939,84 eur. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) predstavovala 13,42 % a priemerná hodnota RPMN 61,36%.

Podľa tejto zmluvy, dlžník vyhlasuje, že sa pred podpísaním Zmluvy oboznámil s Podmienkami a Všeobecnými obchodnými podmienkami (ďalej ako „VOP“), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, súhlasí s nimi a nemá k nim žiadne výhrady.

Podľa článku 2. bod 2.2. Podmienok k Zmluve o pôžičke sú tieto Podmienky neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a určujú časť obsahu Zmluvy, pokiaľ v Zmluve nie je výslovne uvedené inak.

V zmysle bodu 2.4. v prípade rozporu medzi ustanoveniami Zmluvy, Podmienok a VOP majú prednosť ustanovenia dokumentov v poradí uvedenom v tejto vete.

Podľa bodu 2.6. je Zmluva platná dňom podpisu posledného z účastníkov zmluvného vzťahu a účinná dňom dodania tovaru klientovi.

V zmysle článku 4. bodu 4.13. sa klient zaväzuje zaobchádzať s tovarom podľa doporučenia výrobcu, dodržiavať pokyny k obsluhu a údržbe a nevykonávať na ňom žiadne úpravy, s výnimkou servisných zásahov Autorizovaného servisného strediska. V prípade porušenia tohto ustanovenia má Spoločnosť právo požadovať od klienta zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 25% z pôžičky.

Podľa bodu 4.14. a 4.15. v prípade ak spoločnosť neposkytne klientovi pôžičku na úhradu celej kúpnej ceny tovaru, zaväzuje sa klient uhradiť na účet spoločnosti akontáciu, o ktorej skutočnosti predloží klient pri podpise zmluvy doklad. Klient sa zaväzuje uhradiť spoločnosti poplatok za spracovanie pôžičky a splátky splácať v súlade s ust. čl. 6 VOP.

V zmysle čl. 6 bodu 6.1. a 6.5. má klient právo písomne požiadať spoločnosť o odklad splátok, uvedením dôvodu a požadovanej doby odkladu splátok. V prípade povolenia odkladu splátok je klient povinný uhradiť za každý mesiac odkladu Poplatok za odklad splátok.

Podľa čl. 6 bodu 6.6. zmluvné strany sa dohodli, že za zmenu platobných podmienok sa považuje udelenie súhlasu spoločnosti s odkladom splátok. Tieto podmienky sú platné od 08.07.2008.

Podľa článku 5. Všeobecných obchodných podmienok (Ďalej len „VOP“), spoločnosť poskytuje klientovu službu na základe uzatvorenej Zmluvy. Spoločnosť je oprávnená poskytnutie služby viazať na splnenie podmienok klientom alebo povinným dohodnutých v zmluve. Spoločnosť je povinná poskytovať služby v kvalite, množstve, v čase a za podmienok dohodnutých v Zmluve. Klient je povinný plniť Spoločnosti za poskytnutie služby riadne a včas spôsobom dohodnutým v Zmluve.

V zmysle článku 6, body 6.1., 6.2., 6.3., 6.4. VOP, klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutú pôžičku, a to v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch určených splátkovým kalendárom, inak v sume a termínoch uvedených v Zmluve alebo Podmienkach alebo VOP. Pokiaľ nie je v splátkovom kalendári alebo v Zmluve a/ alebo Podmienkach a/ alebo VOP stanovené inak, sú splátky splatné 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci. V jednotlivých splátkach je zahrnutý dohodnutý anuitný úrok, príslušná časť istiny a poplatok za poskytnutie pôžičky.

Podľa článku 12, body 12.2., 12.3., 12.4., VOP, spoločnosť je oprávnená požadovať od klienta zmluvnú pokutu v prípade, ak sa klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivej splátky. V 30-ty deň po dobe splatnosti je klient povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10% z dlžnej splátky. V tento deň sa zmluvná pokuta stáva aj splatnou. V prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok je klient povinný uhradiť spoločnosti okrem zmluvnej pokuty i sankčný úrok vo výške 0,05% za každý aj začatý deň omeškania. Sankčný úrok je splatný na výzvu spoločnosti. V prípade vypovedania zmluvy spoločnosťou, má spoločnosť právo uplatniť si pokutu za vypovedanie zmluvy.

Dňa 28.07.2010 bola žalovanej doručená predžalobná upomienka, prostredníctvom ktorej vyzval žalovaný žalovanú k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami zmluvy, a to vo výške 654,00 eur.

Dňa 07.03.2013 spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., ako postupca a spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., ako postupník, uzatvorili Zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej postúpil pôvodný veriteľ na žalobcu pohľadávku voči žalovanej. Podľa Prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok zostatok pohľadávky spolu s príslušenstvom je vo výške 592,09 eur.

Podľa § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Právny zástupca žalobcu listom zo dňa 05.04.2013, označeným ako Pokus o zmier, vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy v celkovej výške 595,69 eur, pozostávajúcej z istiny neuhradeného úveru vo výške 517,78 eur, zmluvného/zákonného úroku vo výške 3,60 eur a poplatkov vo výške 74,31 eur. Na základe uvedeného žiadal právny zástupca žalobcu o uhradenie dlžnej sumy žalovaného najneskôr do 08.04.2013.

Dňa 27.06.2013 oznámil písomným podaním vstup vedľajší účastník, Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, zast. advokátom JUDr. Igorom Šafrankom. Vo svojom vyjadrení zo dňa 16.08.2013 uviedol, že je toho názoru, čo sa týka splátok úveru, je potrebné presne špecifikovať, z ktorých dlžných splátok, za ktoré obdobie pozostáva istina a kedy nastala splatnosť tej ktorej splátky a z čoho sa skladajú, čo obsahujú, jednotlivé splatné splátky. Pri splátkach, u ktorých nastala splatnosť 3 roky pred podaním žaloby, vznášajú námietku premlčania. Taktiež si uplatňujú náhradu trov konania, hoci aj v prípade čiastočného úspechu.

Zo správy žalobcu vyplýva, že dňa 05.11.2008 pôvodný veriteľ uzatvoril so žalovanou Zmluvu o pôžičke, na základe ktorej pôvodný veriteľ poskytol žalovanej úver vo výške 734,58 eur. Žalovaná sa zaviazala uhradiť poskytnutý úver v 48. Mesačných splátkach vo výške 19,58 eur, t. j. uhradiť pôvodnému veriteľovi sumu v celkovej výške 939,84 a akontáciu vo výške 19,58 eur. Z predloženej platobnej histórie je zrejmé, že z predpísaných úhrad v celkovej výške 881,28 eur odporca uhradil sumu vo výške 363,50 eur. Žalovaný mal prvú splátku uhradiť dňa 20.12.2008. Žalovaný vykonal úhrady splátok dňa 04.12.2008, dňa 22.01.2009, dňa 23.02.2009, dňa 20.03.2009, dňa 23.04.2009, dňa 23.06.2009, dňa 22.07.2009, dňa 27.08.2009, dňa 23.09.2009, dňa 23.10.2009, dňa 25.11.2009, dňa 22.01.2010, dňa 22.01.2010, dňa 23.02.2010, dňa 23.03.2010. Následne žalovaný vykonal úhrady až 31.08.2011 vo výške 40,- eur a dňa 26.01.2012 vo výške 10,- eur. Žalovaný sa tak dostal do omeškania s úhradou sumy vo výške 517,78 eur - istina (881,28 eur mínus 363,50). Dňa 07.03.2013 došlo k postúpeniu pohľadávky, vzhľadom k tomu, boli poplatky vyčíslené len do tohto dátumu, t. j. vo výške 74,31 eur. Uvedené poplatky si navrhovateľ v návrhu na začatie konania neuplatňuje. Žalovaná suma vo výške 517,78 eur tak predstavuje neuhradenú istinu. Zároveň žalovaný uvádza, že pôvodný veriteľ vyzval odporcu k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo listom zo dňa 26.06.2010 - predžalobná upomienka, ktorý bola odporcovi doručená dňa 28.07.2010 a návrh na začatie konania bol podaný na súd v máji 2013.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že sa požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

V zmysle § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Súd na základe takto zisteného skutkového stavu vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorá bola uzavretá 05.11.2008, teda za účinnosti Občianskeho zákonníka v takom znení, že v ustanovení § 52 ods. 1 definoval spotrebiteľskú zmluvu ako kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo alebo inú odplacnú zmluvu upravenú v ôsmej časti tohto zákona a zmluvu podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy (znenie účinné od 01.04.2004).

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§53 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

V zmysle § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od firmy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Ako vyplýva z § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ môže postúpiť pohľadávku, ale ak to pripúšťa osobitný predpis. Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky z veriteľa na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu (Občiansky zákonník).

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 ods. 1 a ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka,

v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadza európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka je dvojnásobok úrokovej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku.

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§39 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 111 Občianskeho zákonníka, zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

Podľa § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EH z 5. Apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdného dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C- 240/98 a C- 244/ 98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kedy bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie

nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k uzatvoreniu Zmluvy o pôžičke medzi účastníkmi konania došlo dňa 05.11.2008, na základe ktorej poskytol pôvodný veriteľ za účelom kúpy tovaru (Plazma TV Samsung) pôžičku v sume 734,58 eur (22.130,- Sk), ktorú sa zaviazala žalovaná splácať v mesačných splátkach vo výške 19,58 eur (734,58,- Sk), v počte splátok 48 mesiacov. Akontácia činila sumu 19,58 eur. Celková suma pôžičky bola vyčíslená sumou 939,84 eur. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) predstavovala 13,42 % a priemerná hodnota RPMN 61,36%. Splatnosť prvej splátky bola dňa 20.12.2008 a konečná splatnosť úveru dňa 20.11.2012.

V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, je potrebné v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (premlčanie, odstúpenie od zmluvy), na tieto vzťahy aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s odpadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „ Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.02.2011, IV. ÚS 55/201-19).

Uvedené ustanovenie zmluvy (čl. II. bod 4) je tak možné považovať aj za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpny zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod.).Vzhľadom na vyššie uvedené, nie je možné akceptovať, aby na inštitút ako je napríklad odstúpenie od zmluvy resp. premlčanie v typickej občianskoprávnej veci mala dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľom výhodnejšia. V bežných medziľudských vzťahoch môže použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah v rozpore s princípmi právnej istoty a dôvery v objektívne právo narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákonník.

V danej súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v napr. rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.09.2012 sp. zn. 20Co/35/2011, rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.09.2013 sp. zn. 1Co/95/2013.

Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.01.2014 sp. zn. 19Co/98/2013 „...aj keď je úverová zmluva absolútnym obchodom a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, a teda že úprava Občianskeho zákonníka je pre nepodnikateľov výhodnejšia a obchodnoprávnu úpravu nemožno považovať za výhodnejšiu ani z pohľadu možnosti splácania úveru pri zachovaní zmluvy, keďže úprava zmluvnej klauzuly o odstúpení od zmluvy predpokladala zároveň splatenie úveru. Preto na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti právneho úkonu - odstúpenie od zmluvy dopadá úprava občianskeho práva.“

Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Ide o jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách (porov. Kristián Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľstvi Aleš Čeněk).

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 01.05.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené je súd povinný z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Zároveň námietku premlčania vzniesol aj vedľajší účastník na strane žalovaného.

Začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Nepremlčuje sa teda celý dlh naraz, ale každá jednotlivá splátka úveru má samostatnú trojročnú premlčaciu dobu. Vzhľadom na skutočnosť, že žaloba bola podaná na súde dňa 14.05.2013, jedná sa o splátky splatné najneskôr 14.05.2010. Nepremlčanými splátkami tak sú splátky splatné tri roky späť od podania žaloby. Keďže v danom prípade bola splatnosť jednotlivých splátok dohodnutá k 20. dňu v mesiaci, nepremlčanými splátkami sú tie, ktoré sú splatné odo dňa 20.05.2010 do 20.11.2012. Jedná sa tak o 31 nepremlčaných splátok v sume 606,98 eur. Celkovo žalovaná uhradila 363,28 eur, pričom 313,28 eur na premlčané splátky a 50 eur na nepremlčané splátky. Keďže žalovaná zaplatila 50 eur z nepremlčaných splátok, ich výška predstavovala sumu 556,98 eur (606,98 - 50,00). Žalovaný žiadal zaplatiť istinu vo výške 517,78 eur. Žalovanej bola poskytnutá pôžička vo výške 734,58 eur. Z toho na istinu pokiaľ sa týka mesačnej splátky pripadá suma 15,30 eur mesačná splátka (734,58 eur rozdelených na 48 splátok). Súd priznal nárok žalobcu na 31 nepremlčaných splátok vo výške 474,30 eur (15,30 x 31). Nakoľko žalovaná zaplatila 50 eur z nepremlčaných splátok, súd priznal žalobcovi istinu vo výške 424,30 eur.

Keďže žalovaná uviedla, že je v zlej sociálnej situácii, poberá len rodičovský príspevok na svoju sestru vo výške 166 eur a žiaden iný príjem nemá, žiadala, aby dlh mohla splatiť na splátky po 20 eur mesačne. Má ešte jednu 16 - ročnú dcéru, býva v rodičovskom dome spolu s manželom, ktorý je nezamestnaný. V súvislosti s užívaním domu takisto musí zabezpečiť finančné prostriedky. Súd jej návrhu vyhovel.

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka, súd poukazuje na výklad uvedený vyššie a zároveň na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/105/2013 zo dňa 10.12.2013, podľa ktorého „...súd so zreteľom na uvedené nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenia o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho

súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009).“

V danom prípade, keďže ide o zmluvu spotrebiteľskú, súd sa zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý činil 13,42% p.a..

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009).

Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konania bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 - 5 rokov v novembri 2008 činil úrok 13,69 % p.a.. Z toho je zrejmé, že ročný úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom značne neprevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

V časti úrokov z omeškania súd žalovaného zaviazal k zaplateniu úrokov z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy nepremičaných splátok vo výške 424,30 eur od 08.03.2013 do zaplatenia, ako to požadoval žalobca, ktorý úrok z omeškania je v súlade s § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase, kedy došlo k omeškaniu.

V prevyšujúcej časti sú žalobu žalobcu zamietol.

Pokiaľ ide o námietku vedľajšieho účastníka, súd je toho názoru, že nie je dôvodná. Ak súd poukazoval v niektorých svojich predchádzajúcich rozhodnutiach na R 28/1984, vždy išli o odlišnú situáciu, ktorá vyplynula z vykonaného dokazovania, ako je tomu v danom prípade. Túto argumentáciu súd používal iba podporne v prípade, kedy nebolo preukázané, či došlo k zosplatneniu úveru, pričom ostatné indície nasvedčovali skutočnosti, že k zosplatneniu došlo, hoci to oprávnený subjekt popieral. A to s poukazom na § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka (pochybnosť o obsahu spotrebiteľských zmlúv a výklad pre spotrebiteľa priaznivejší). Zároveň je možné uvedenú argumentáciu použiť v prípadoch, kedy splatnosť pohľadávky nie je jednoznačne dohodnutá (zmluva nemá všetky náležitosti, prípadne ide o nepovolené prečerpanie na bežnom účte, revolving), resp. ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok by sa stal zročným celý dlh priamo zo zmluvy (všeobecných podmienok). Vedľajším účastníkom uvádzané rozhodnutie sa vzťahuje na situáciu, kedy splatnosť pohľadávky medzi účastníkmi nie je dohodnutá. V prejednávacom prípade ide o odlišnú situáciu, kedy je z vykonaného dokazovania zrejmé, že právny predchodca žalobcu zosplatnil úver, pričom dovtedy v zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka, začala plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti.

Podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije.

S poukazom na vyššie uvedené, súd o trovách konania rozhodne samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.